

KERSTFEEST

HOE WIJ KERST VIERDEN IN HET KOEDIJK VAN DE VIJFTIGER JAREN

Met mijn zus heb ik weer eens herinneringen opgehaald over vroeger. Deze keer was kerstmis aan de beurt. En de een weet dit en de ander herinnert zich dat en zo wordt het een leuk gemijmer over vroeger.

Wij bezochten vroeger thuis zelden of nooit een kerkdienst, maar mijn moeder was van huis uit wel Nederlands-hervormd opgevoed en zij vond het nodig, dat wij toch naar de zondagsschool gingen. Je stak er altijd wat van op en op latere leeftijd konden wij zelf wel beslissen of wij wel of niet kerkelijk wilden worden.

Mijn zus en ikzelf zijn daar dus wel op geweest, maar het kwam er eigenlijk op neer, dat wij vlak voor de kerst op de zondagsschool gingen en er vlak na de kerst er weer mee stopten.

Voordeel hiervan was, dat je de gezellige tijd rond kerst ook daar kon proeven en, niet het minste natuurlijk, dat je dan ook een cadeautje kreeg. Als ik mij goed herinner kregen wij een sinaasappel en een boekje.

Dit zal hoogstens een paar keer zijn gebeurd, maar wij hebben hier toch beiden nog steeds goede

herinneringen aan. De kerstverhalen, de Nederlandse kerstliedjes, de prachtige grote kerstboom in de kerk en de geweldige sfeer die er dan in de kerk heerste. Ja daar kunnen wij nog steeds met plezier aan terugdenken.

Maar het kerstfeest werd toch meestal alleen thuis gevierd.

Ik herinner mij nog goed, dat ik met mijn vader, achterop de Solex, mee mocht naar Alkmaar om een kerstboom te kopen. De kerstbomen werden op de Platte Stenenbrug verkocht en vraag mij niet hoe twee personen met een kerstboom op één Solex pasten, maar het lukte!

Thuis werd er dan een kruis onder de

boom getimmerd en dan kon deze worden opgetuigd. Ieder jaar hadden we dezelfde ballen en slingers, want ieder jaar een andere modetrend bestond toen nog niet voor kerstversiering. We

Op de zondagsschool

In Alkmaar werden de kerstbomen verkocht

hadden een rode bal, een groene eikel, een zilveren bal met kleuren aan de binnenzijde, een paar klokjes, waarvan er nog altijd een stuk was, een kerstmanneltje, een rode en een zilveren bal met kaarsvet erop van vorige jaren, een zilveren piek en nog een paar gekleurde ballen en kegels. Verder werd de boom versierd met engelenhaar en watjes, die de sneeuw moesten voorstellen. Maar het mooiste vond ik toch altijd het vogeltje, dat met een knijpertje aan een takje werd bevestigd. Dat had zo'n mooi staartje!

Maar ook de suikergoed kransjes aan de takken lachten ons toe.

En natuurlijk ontbraken de kaarsjes niet, echte Gouda kaarsjes, want die dropen niet zo erg. De boom stond op een tafeltje, dat afgedekt was met rood of groen crêpepapier.

Wij waren daarna klaar voor het kerstfeest! Alhoewel ... op eerste kerstdag was oom Gert in de Moerbeek jarig en daar moesten wij natuurlijk op bezoek! Eerst met de bus naar Alkmaar, vandaar met de bus richting Schagen en uitstappen bij het "nieuwe huisje met het rode dak" en dan nog een paar kilometer lopen tot wij bij de boerderij van onze oom en tante in de Moerbeek kwamen. Op tijd gingen we dezelfde weg weer terug, want het was koud en al vroeg weer donker. Bij thuiskomst was het toch weer laat en viel er niet zo veel meer te vieren.

Het vogeltje ...

Maar op de tweede kerstdag was het dan echt zo ver, de kaarsjes konden worden aangestoken! Eerst werd de vloer afgedekt met oude kranten en werd er een emmer water klaargezet. Dan werden de kaarsjes aangestoken en kon het elektrische licht uit. Prachtig was de boom, zeker in onze kindertijd. De glinsterende kerstversiering, de echte vlammetjes, de spanning van dit alles ...

... de kaarsen ...

De brandduur van de kaarsjes was ongeveer een uur en dan was het afgelopen. Het grote licht kon weer aan en de wateremmer en oude kranten konden weer worden opgeruimd.

Maar daarna was het feest voor ons kinderen nog niet ten einde. Dan waren er nog stompjes kaars. Daar kon je heel leuk mee spelen op een schoteltje, met lucifers!

En wat werd dan gegeten op zo'n bijzondere dag? Het laat zich gemakkelijk raden, aardappelen, spruitjes, peertjes en suddervlees, want daar had je zulke lekkere jus van. Het toetje was ook heel feestelijk,

griesmeelpudding uit de vissenvorm met bessensap.

Bij de broodmaaltijd hadden we ook altijd iets bijzonders, Moskovische tulband.

Die zal mijn moeder wel zelf gebakken hebben, want ze had de bakvorm er voor en ze bakte wel meer zelf. Tulband uiteraard met poedersuiker en besmeerd met roomboter, heerlijk!

En dan bakte moeder nog een banketletter. Dit heerlijk geurende gebak werd voor de veiligheid in een kast opgeborgen. Wij moesten nog even wachten en konden voorlopig alleen van de geur genieten.

Leuk om zo herinneringen op te halen met je zuster. Maar mijn zwager, die van katholieke huize is, vertelde ook nog hoe het bij hun thuis ging.

Zij gingen thuis wel regelmatig naar de rooms-katholieke kerk. In Koedijk was nog geen kerk en het dorp viel kerkelijk gezien onder Bergen.

Zij gingen echter niet altijd naar Bergen ter kerke, maar ook wel eens naar Warmenhuizen of naar het woonwagenkamp in Alkmaar.

Het woonwagenkamp was net voor de spoorwegovergang in Alkmaar, aan de oostzijde van het Kanaal. Er was een schooltje voor de bewoners van het kamp en een kerkje. Dit was vanuit Koedijk goed bereikbaar en het was er gezellig.

... het engelenhaar ...

... en natuurlijk de kerstman

Soms bezochten ze ook de rooms-katholieke kerk in Bergen. Zij konden dan meerijden met de vrachtwagen van Nic. de Jong, de vrachtrijder uit Koedijk.

Deze man haalde de kerkgangers op en bracht ze via Alkmaar naar Bergen. In de laadruimte had hij kistjes staan, waarop iedereen kon zitten en als het donker was, had hij een batterij met een fietslampje om licht in de duisternis te brengen.

Het kerstfeest werd ook op eigen wijze gevierd. kerstboom en "kerstdiner" waren zo ongeveer hetzelfde, maar zij gingen naar de nachtmis, die om 4 uur in de nacht begon. Na thuiskomst werd er dan ontbeten en daarna zullen de meesten wel een beetje slaap hebben ingehaald.

Met kerstmis waren er voor ons geen cadeautjes, niet één. Daarvoor moesten we nog een week wachten tot het Gouden Engelfeest.

En moeder, die kon de kerstboom en vooral ook de vele afgevallen dennennaalden opruimen, want bomen met kluit en bomen die geen naalden verloren en kunstbomen waren er toen nog niet te koop.

Cor Visser